

Розділ 1. Про картате пальто, ванільне печиво, лисячу шапку й усе те, чого не перелічити

Сьогодні друге жовтня. Ми крокуємо повз оперний театр, на даху якого викрашаються арфи. Надворі сонячно й вітряно. Буцімто хтось прочинив величезний холодний льох, і сонце чи не вперше просунуло туди своє проміння. Отож ти плинеш у бурштиновій хвилі, не в змозі хоч трішечки зігрітись, і ловиш обличчям золотаві порошинки, що роються в зимному повітрі.

Мама убрана в картате пальто і червоний берет. Її руки стискають паперовий пакет із ванільним печивом, а той змовницьки шурхотить і спокусливо пахтить ваніллю. Ми тільки-но вийшли з кондитерської крамниці, де мама довго й ретельно вибирала найліпші у світі смаколики. Не для мене, авжеж, ні. Для художника. Бо мама закохана в художника. Гадаю, його вона любить навіть дужче, ніж мене. Принаймні, мені вона ніколи не купувала ванільне печиво...

— Ти схожа на студентку, — зітхаю я в шарф.

— Га? — Її очі сміються, а щоки рожевіють, неначе персики, які ми купуємо на ринку в одного грузина.

Грузинові дуже подобається мама, тому він щедро й від душі наповнює наші торби найкращими овочами та фруктами, ба навіть дарує баклажани й маленькі солоденькі диньки. Мама, до речі, багатьом подобається. Проте півроку тому вона обрала художника. А художників, як відомо, повсякчас треба дивувати. От мама й намагається!

Сьогодні вранці, приміром, мене розбудило неприємне рипіння. (Так рипіла іржава гойдалка на нашому подвір'ї, допоки хтось не забрав її собі на дачу.) Розплющивши очі,

я зразу виявила зловорожого співака. То були дверцята старезної бабусиної шафи, звідки мамі заманулося витягти картате пальто. Доти я бачила його тільки на світлинах, де мама, картата і серйозна, наче якась учителька, тримає за кермо дитячий вел. Ет... Давня історія... Того дня ми святкували моє п'ятиріччя, і я отримала перший у своєму житті велосипед. Пам'ятаю, як довго мене вмовляли, як завзято саджали на сидло — і як я, попри всі зусилля батьків, кінець-кінцем дремнула геть. Через це в кадрі залишилися тільки мама та вел. Відтоді мама не вдягала картатого пальта, і бабуся зрештою вирішила змайструвати з нього щось корисне — мовляв, нащо дарма в шафі висіти. На жаль, мама випередила її... Цікаво, якби пальто все-таки перетворилося на камізельку чи подушечку для стільця, чим би мама дивувала свого художника? Може, поцупила би в мене яскраво-червону куртку?..

Решту моїх речей вона давно вже перебрала і заявила, що в мене «депресивна гама». Хто б казав, а хто б слухав! У її гардеробі також скрізь панує сірий. Щоправда, не сумний, а шляхетний. І нове її пальто — завдовжки трохи нижче колін із височезним коміром — має сіре забарвлення. Такі пальта носять героїні старих французьких фільмів, а мені подібне кіно до душі. Одначе, коли я вранці сказала про це мамі, сподіваючись відмовити її від дурнуватої клітинки, вона лише безтурботно зареготала: мовляв, ті фільми були чорно-білі, а в темряві, як-то кажуть, усі кішки сірі.

Отже, чимчикуємо ми вулицею Васильєва. Це єдина брукована вуличка нашого міста. Тут ніколи не буває автівок — є тільки вели, лавки і пишний водограй. Так уже склалося, що майже все, любе моєму серцю, міститься саме

тут, на Васильєва. А головне — тут стоїть наш будинок: сто-річна триповерхова споруда з високими стелями й рипучим паркетом. Довгий час він виглядав так, ніби пройшов крізь сито і решето, — тобто ряснів подряпинами, заглибинами і зеленкуватими плямами, — проте нещодавно все змінилося. Одного дня до нас завітало телебачення — знімати передачу про пам'ятку архітектури та її мешканців. Через це протягом двох днів я навіть до школи не ходила, натомість відповідала перед камерою на запитання серйозної дівчини Тетяни. Чи знаю я мецената Муратова, котрий жив колись у цьому будинку? Чи спілкуюсь із сусідами? І чи дзюрять на нашому подвір'ї перехожі?.. Мої відповіді були цілком щирими. Мовляв, із Муратовим не знайома. Товаришую виключно з Кірою Сергіївною — найближчою нашою сусідкою. Звісно, дзюрять — бо де ж їм іще нужду справляти? Убиральню можна знайти лиш у кав'ярні, але туди не пустять, якщо не замовити хоча б каву. А кава коштує шістдесят рублів¹, і платити таку суму тільки за туалет ніхто не згоден... Тетяна уважно мене слухала й мовчки кивала. Що ж до мене, то мені подобався весь той процес і вся та метушня довкола нас.

Незабаром передачу про наш будинок показали по телевізору, і ми з мамою дивилися її вкупі. Сюжет зі мною вийшов коротюсінкий, та й усе, що я там казала, було якесь чуже, невпізнанне. Блідим, затертим голосом я бурмотіла щось про сусідку та її піаніно, а долі, попід моїм обличчям, виднів надпис: «Ліна Коваль. Народилася в будинку купця-мецената

¹ 60 рублів — це приблизно 22 грн.

Муратова. Навчається в 9-му класі школи № 8». Хто б міг подумати, що завдяки цьому рядочку мій рейтинг у класі злетить аж до неба! Наступного дня після показу передачі Віка Старцева подарувала мені шпильку з метеликом. Катруся запросила до шкільного гуртка сучасного танцю. А Стецько вигукнув із вікна своєї чорної автівки: «Агов, Коваль! Бачив тебе вчора по телеку! А ти непроста штучка!»

Ба більше! Одразу потому в нашому будинку розпочалася реставрація. Тож невдовзі з обшарпаної грубої скрині він перетворився на вишукану святкову скриньку — рожеву, з білим оздобленням та квітами на підвіконнях. Не будинок, а весільний торт! До речі, горщики із красочними стали подарунком усім вісімнадцяти мешканцям — хоча користь